

Так, наприклад, «Рітейл Парк Петрівка» — перший в Україні торговий об'єкт поширеного за кордоном формату Retail Park, який буде девелоперська компанія «Іммошан Україна» поруч з чинним ТЦ «Ашан Петрівка» повинен відкритися в Києві в кінці 2017 року. Ця концепція торговельної нерухомості дозволяє використовувати значні площі для великих магазинів з окремими фасадними входами і максимально широким асортиментом товарів.

Отже, кластери здатні підвищити конкурентоспроможність цілих галузей і регіонів, і тому в умовах слабкої економіки є дієвим способом для малих підприємств конкурувати на внутрішньому ринку з великими і виходити на зовнішні ринки. Проблема підвищення рентабельності української економіки, підвищення конкурентоспроможності підприємств може бути вирішена за умов реалізації програми кластеризації економіки України.

Література

1. *Портер М.* Конкуренція / М. Портер ; перев. з англ. – М. : Изд. дом «Вільямс», 2005. – 608с.
2. *Ансофф І.* Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф. – СПб : Питер-Прес, 2009. – 342 с.
3. *Федулова Л.І.* Організаційно-інституційні передумови формування технологічних кластерів як точок росту економіки України / Л.І. Федулова // Наука та інновації. – 2011. – №2. – С. 25-34.

УДК 336.71

Стрільчук Юлія Ігорівна

аспірантка кафедри банківської справи,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,

guliathebest@mail.ru

ВПЛИВ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ НА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

ВЛИЯНИЕ БАНКОВСКОГО КРЕДИТОВАНИЯ НАСЕЛЕНИЯ НА РАЗВИТИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ

BANK LENDING TO INDIVIDUALS EFFECT ON INNOVATIVE ACTIVITY OF ENTERPRISES

Анотація. Робота присвячена актуальним аспектам банківського кредитування населення в Україні, а саме його впливу на розвиток окремих галузей економіки, формування платоспроможного попиту та стимулювання інноваційної діяльності підприємств.

Аннотация. Работа посвящена актуальным аспектам развития банковского кредитования населения в Украине, в частности его влиянию на развитие отдельных отраслей экономики, формирование платежеспособного спроса и стимулирование инновационной деятельности предприятий.

Abstract. The paper is devoted to the actual aspects of bank lending to individuals in Ukraine such as its influence on the quantity demanded, the economic growth of some industries and innovative activity of enterprises.

Значний вплив на розвиток економіки справляє банківське кредитування, яке виступає вагомим джерелом фінансування підприємницької діяльності економічних суб'єктів та забезпечення потреб населення невиробничого характеру. Банківське кредитування населення — це процес, що складається з послідовних дій банку, за допомогою яких реалізуються економічні відносини між банком-кредитором і позичальником-фізичною особою, які виникають з приводу передачі останньому вартості у користування на умовах поверненості, строковості та платності [8, с. 45]. Воно почало динамічно розвиватися в Україні з часів набуття нею незалежності. Даний напрямок банківської діяльності має різновекторний вплив на економіку, прямо впливає на кредитора і позичальника, а також опосередковано — на економічний розвиток окремих галузей.

Основна ідея теорії економічного розвитку, висунутої австро-американським економістом Йозефом Шумпетером, полягає в тому, що розвиток економіки ґрунтується на впровадженні новинок, інновацій. За Й. Шумпетером, інновації є використанням наявних джерел у нові

способи. Інновації — це нові продукти, нові технології, нова організація промислового виробництва, відкриття нових ринків. Згідно з позицією Й. Шумпетера під розвитком необхідно розглядати лише ті зміни в економічному житті, які не впливають на нього зовні, а відбуваються за його власною ініціативою, тобто зсередини [9, с. 118].

Стимулювання здійснення інноваційної діяльності полягає в отриманні економічними суб'єктами прибутку, але для цього необхідні певні умови, серед яких наявність фінансових ресурсів і платоспроможного попиту населення на продукцію та послуги.

Саме банківський кредит для населення сприяє швидшому задоволенню потреб позичальника і як наслідок, підвищенню рівня його життя. Це позитивно позначається не лише на споживачах продукції, а й на корпоративному секторі, оскільки кредитування банками населення має значний вплив на формування платоспроможного попиту, стимулює нарощення обсягів товарообороту, розширення виробництва, збільшення обсягів продукції, посилення конкуренції, розвиток окремих галузей, збільшення обсягів ВВП.

Зростання попиту сприяє і росту пропозиції, а також посиленню конкурентної боротьби серед учасників ринку. Це відбувається внаслідок того, що при підвищенні платоспроможного попиту продавці намагаються його задовольнити якнайкраще, нарощуючи обсяги пропозиції, використовуючи різноманітні засоби посилення конкурентних переваг, щоб розширити свою частку ринку, шляхом здійснення інноваційної діяльності, впроваджуючи при цьому нові технології виробництва чи виводячи на ринок нові продукти. Інноваційна діяльність — це особливий інструмент, який дозволяє підприємцю використовувати зміни і перетворювати їх в нові можливості, наприклад, для відкриття нового бізнесу чи надання нових послуг [с. 97].

Залежно від того, у якому напрямку розвивається банківське кредитування населення у країні, воно матиме різний вплив на окремі галузі. Модель впливу банківського кредитування населення на галузі економіки показана на рис. 1.

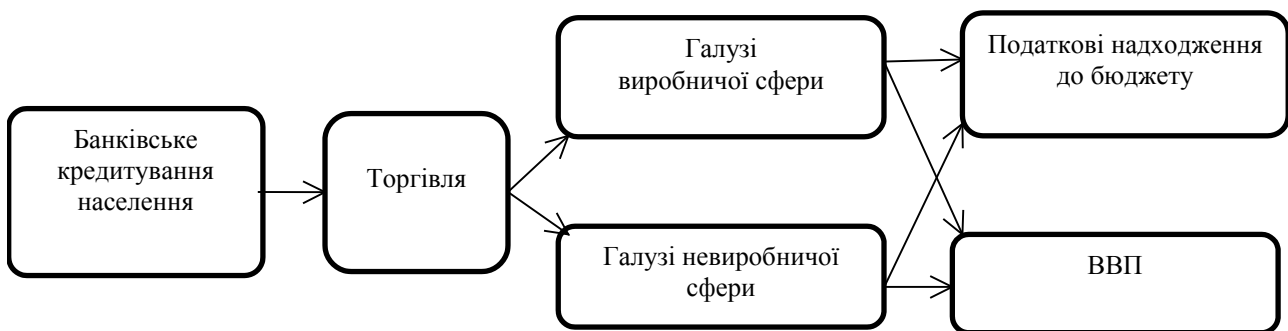

Рис. 1. Модель впливу банківського кредитування населення на галузі економіки (розроблено автором) [8, с. 46]

Як видно з рис. 1 в першу чергу вплив банківського кредитування населення спостерігається на розвиток торгівлі, а саме роздрібної, оскільки отримані позичальниками кошти спрямовуються безпосередньо на придбання товарів чи послуг на ринку. На розвиток галузей виробничої сфери даний вид кредиту має опосередкований вплив, що проявляється через стимулювання попиту на продукцію і таким чином спонукування виробників до збільшення обсягів виробництва, здійснення інноваційної діяльності з метою збільшення прибутку. Кредитування населення за таким напрямком цільового спрямування як придбання, будівництво та реконструкція нерухомості, земельних ділянок дає поштовх до розвитку ринку нерухомості шляхом формування платоспроможного попиту на житло. Це сприяє розвитку житлового будівництва, створює попит на продукцію суміжних галузей. Експансія автокредитування призводить до зростання попиту на продукцію автомобілебудування та збільшення обсягів імпорту транспортних засобів, насичення ринку з боку пропозиції.

У періоди економічного спаду банки проводять виважену політику щодо довгострокового і високоризикового кредитування на користь дрібних короткострокових позик. У такому випадку кредитні кошти спрямовуються на ринок товарів побутового призначення і стимулюють товаровиробників до збільшення обсягів виробництва, а імпортерів — до нарощення імпорту таких товарів. Це також призводить до зростання та прискорення товарообороту [8, с.46].

Зростання імпорту, спричинене поживленням платоспроможного попиту населення, стимулює розвиток внутрішньої торгівлі, тобто розширюються існуючі та створюються нові торговельні підприємства. Значна частка підприємств роздрібною торгівлі — це представники малого та середнього бізнесу. В умовах сьогодення банки проводять виважену політику щодо прийняття ризиків, що не сприяє довгостроковому кредитуванню, якого потребують такі підприємства [7]. Тому основним джерелом надходження коштів, що можуть бути використані на розвиток підприємництва, у тому числі й інновацій, виступають надходження від реалізації продукції, які прямо пропорційно залежать від величини попиту на ринку.

З іншого боку поживлення торгівлі, у тому числі й імпортними товарами, сприяє кращому задоволенню потреб споживачів. Вільна торгівля є оптимальною політикою конкуренції, тому що вона, по-перше, через збільшення потенційної конкуренції підвищує тиск на наявних виробників з метою організації ефективнішого виробництва, по-друге, дає змогу збільшувати обсяги виробництва й при цьому зменшувати ціни та сприяти наближенню до досконалої конкуренції [5, с. 229]. Переважна більшість імпортних товарів в Україні не мають вітчизняних товарів-субститутів. Тому за відсутності імпортних товарів населення буде мати незадоволений попит, оскільки власне виробництво сьогодні не відповідає в повній мірі потребам споживачів. Водночас попит населення на імпортні товари слугуватиме сигналом для вітчизняних товаровиробників про необхідність оновлення продуктового ряду для задоволення потреб клієнтів, що можливо лише за рахунок впровадження продуктивних і технологічних інновацій у власну діяльність, розвитку інноваційного підприємництва, створення start-up-компаній.

Зовнішня торгівля забезпечує також і препозицію товарів, які мають вітчизняні аналоги. При цьому розвивається інтрасекторна міжнародна торгівля однорідними та диференційованими товарами, що створює конкурентне середовище на ринку, стримує розвиток монополії і стимулює вітчизняних виробників до підвищення якості продукції, розширення її асортименту завдяки впровадженню інноваційних технологій виробництва.

Отже, банківське кредитування населення має опосередкований вплив на розвиток окремих галузей економіки, підприємницької діяльності, поживлення кон'юнктури ринку, дає поштовх до нарощення обсягів виробництва товарів та надання послуг на внутрішньому ринку, впровадження продуктивних та технологічних інновацій.

Література

4. Друкер П. Бизнес и инновации: пер. с англ. / П. Друкер. — М. : ИД "Вильямс", 2007. — 423 с.
5. Мазурок П. П. Історія економічних учень у запитаннях і відповідях [Електронний ресурс] / П. П. Мазурок. — 2007. — Режим доступу до ресурсу: http://pidruchniki.com/1134012437882/politekonomiya/sutnist_teoriyi_ekonomichnogo_rozvitku_shumpetera.
6. Савельєв Є. В. Міжнародна економіка / Є. В. Савельєв. — К. : Знання, 2008. — 622 с. — (3-тє вид., перероб. і доп.).
7. Стрільчук Л. В. Окремі проблеми фінансування підприємств малого та середнього бізнесу в Україні [Електронний ресурс] / Л. В. Стрільчук, Ю. І. Стрільчук // зб. матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансове забезпечення інноваційних проектів малого та середнього бізнесу: глобальні виклики та українські реалії», 7 грудня 2016 року, м. Київ. — К. : КНЕУ, 2016. — Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua:8080/handle/2010/20829>
8. Стрільчук Ю. І. Вплив банківського кредитування населення на економіку / Ю. І. Стрільчук // Економіка. Фінанси. Право. — 2017. — №2. — С. 45–48.
9. Шумпетер Й. Теория экономического развития. Капитализм, социализм, демократия. / Й. А. Шумпетер. — М. : Эксмо, 2007. — 864 с.